

Genç Öncüler
Aylık Gençlik Dergisi

Sahibi

PINAR YAYINLARI A.Ş. Adına
Şemsittin ÖZDEMİR

Genel Yayın Yönetmeni

Uğur Demirel

Yayın Sorumlusu

Düccane Demirtaş

Temmuz Ayı Dosya Sorumlusu

İbrahim Enes Bulut

Yayın Kurulu

Düccane Demirtaş, Osman Zinnur Aksu,
Gülsüm Cemile Damar, Sena Dağ,
Tuğba Şahin, Beyzanur Yaşaroğlu,
Merve Mahitapoğlu, Mahinur Özdemir,
Muhammed Salih Demirtaş,
Burak İdi, Halil İbrahim Şahin,
İbrahim Enes Bulut

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar

Muhammet Ferhat Yeşil, Firdevs Bulut,
İsa Yılmaz, Ozan Dilek, Emre Saygın,
Muhammet Salih Demirtaş, Enes Bulut,
Toluzhan Galiyeva, Mehmet Ali Özdemir,
Z. Zeynep Bakır, Düccane Demirtaş,
Mahinur Özdemir, Talha Ulukır,
Yunus Başar, Şehadet Akgün

İletişim

dergigenconculer@gmail.com

Nasıl Abone Olabilirim?

dergigenconculer@gmail.com adresine mesaj
atabilirsiniz.

Yıllık Abonelik Ücreti: 100 Lira

Altı Aylık Abonelik Ücreti: 50 Lira

Abonelik Hesap Numaraları

Pınar Yayınları Adına Hesap Numarası
Kuveyt Türk, Eminönü şubesi / 8515535-4
IBAN: TR46002050000851553500002

**Dergide yayımlanan yazılar yazarlarını bağılar.
Derginin görüşünü yansıtmayabilir. Kaynak
gösterilerek alıntı yapılabilir.**

Adres

İskenderpaşa Mah. Yeşiltekte Sok. No:4/1
Fatih / İSTANBUL
genconculereyaziyorurum@gmail.com

Görsel Yönetmen

Tekin Öztürk

Grafik Tasarım

Projesanat Tan. Org.
Tel: 0212 640 20 90
www.projesanat.com.tr

Baskı

Şenyıldız Yayıncılık ve Matbaacılık
Gümüş Suyu Caddesi Işık San. Sit.
No:19 C Blok 102 Topkapı / İstanbul
Tel: (212) 483 47 91 - 483 48 23

Adaletsiz Paylaşım

İnsanın maişeti için dünyadaki kaynakların nasıl kullanılacağı ve adil bir paylaşımın nasıl yapılacağı, tamahkâr sermaye sahiplerinin cevabını tam bulmak istemediği bir sorun olarak bütün ağırlığıyla yerli yerinde duruyor. Özellikle “geri kalmış” diye tanımlanan ülkelerin çok zengin yer altı ve yer üstü kaynaklarına sahip olmalarına rağmen açlıkla pençeleşiyor olması, görece kıt imkânlarla sahip ülkelerin ise varlık içinde yüzmeleri dünyada insanın tesis ettiği adalet sisteminin derin boşluklar barındırdığını ortaya koyuyor.

Sanayi Devrimi ile başlayan ve Birinci Cihan Harbi'yle iyice belirginleşen Batılı hegemonyanın zengin kaynaklara sahip ülkeleri kolonileştirme ve sömürgeleştirme faaliyetleri günümüzdeki şeklini almıştır. Geniş tarım topraklarına sahip ülkelerin insanları kendi mülklerinde yok pahasına çalışmakta, araziyi işleten sermaye sahipleri ise o mallardan bütün dünyaya yetecek servetlere sahip olmaktadır. Bir kıtanın yahut bölgenin maddi imkânları belli başlı şirketlerde ve ailelerde toplanmakta, çok büyük bir grup karın tokluğuna çalışarak hayatta kalmaya çalışmaktadır.

Dünyadaki sermayenin sayılı ailenin elinde bulunduğu artık herkesin malumdur. Bu kaynakların yüzde doksan dokuzu, insanların yüzde birinin elinde toplanmış; kaynakların yüzde birini ise insanların yüzde doksan dokuzu paylaşmaya çalışmaktadır. Zengin ile fakir arasındaki makas giderek açılmakta, zengin servetine servet katarken fakir asgari yaşam koşullarını sağlayınca şükredecek bir yoksulluğun sınırında gezmektedir.

Genç Öncüler olarak biz, bu ay, sermaye sahipleri ve gelir adaletsizliği meselesini dosyaya taşıyoruz. Paranın belli başlı ellerde birikmesi, bunun toplum hayatında açtığı tahribat, insanların çoğunun emeğinin karşılığını alamadığı adaletsiz düzen dosyada işlenen konulardan. Sermaye ve ahlak meselesi de dosyada. Zekât ve zekâtın cemiyet hayatında inşa ettiği düzen de ilgiyle okunacak yazılardan.

Muhammet Ferhat Yeşil, sermaye hareketlerini ve gelir adaletsizliğini yazdı. Firdevs Bulut, çağdaş sömürgecilik ve modern kölelik konusunu işledi. Emre Saygın, ekonomik güvenlik paradigması üzerine düşündü. İbrahim Enes Bulut, “Büyük Sermaye Sahipleri: Dünyanın Efendileri” yazısıyla bu ay dergide. Dosya dışı konularda Toluzhan Galiyeva İslam'a Kavuşma yazılarına devam etti. Düccane Demirtaş kısa bir seçim değerlendirmesi yaptı. Vahap Yaman Mısır'da İhvan'a yapılan darbenin yıldönümünde Mısır'ın İslami mücadelesini anlattı. Yunus Başar ise Klasik Türk Şiiri şerhine başladı.

Bunun yanında, hikâye, film tahlili ve röportaj sayfalarıyla Genç Öncüler temmuz ayında da yine dopdolu.

Genç Öncüler'in genç yazarları olarak gayemiz; toplumsal yaşamımızda karşılaştığımız iyilikleri, kötülükleri, kolaylıkları ve zorlukları, siz değerli okurlarımıza en anlaşılır şekilde aktarmaktır. Kadromuz, adaletle şahitlik vazifesini unutmuyarak yazılarını kaleme alma gayretindedir. Çünkü bu bize Rabbimizin vahiyle sabit kıldığı bir görevdir. Bütün sayılarımızı bu bilinçle çıkarıyoruz. Çalışmamızın hayırlara vesile olmasını diliyor, keyifle okumanızı temenni ediyoruz.

Uğur Demirel

içindekiler

Temmuz 2018 ■ Sayı 132 ■ Yıl 15

SERMAYE HAREKETLERİ VE GELİR EŞİTSİZLİĞİ: ALTERNATİF İKTİSADİ YÖNELİMLER

Muhammet Ferhat YEŞİL

4

'EKONOMİK GÜVENLİK' PARADİGMASI: KÖKLERDEN GELECEĞE

Emre SAYGIN

22

İKTİDAR ARACI OLARAK BORÇ

32

"Borçlandırılmış İnsanın İmalı" Üzerine Bir
Değerlendirme

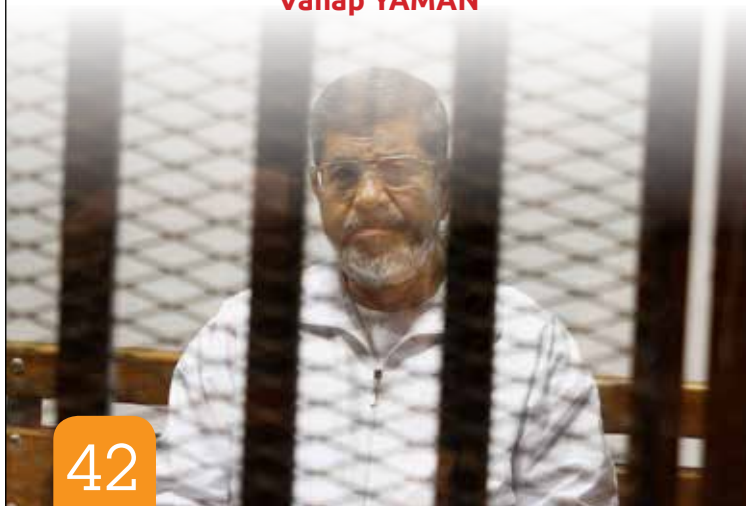
Muhammed Salih DEMİRTAŞ

MISIR'DA HÜRRİYET MÜCADELESİ

Vahap YAMAN

42

GİDELİM BÂRİ ŞEHRİNDEN - 1

Yunus BAŞAR

62

SERMAYE HAREKETLERİ VE GELİR EŞİTSİZLİĞİ:

ALTERNATİF İKTİSADİ YÖNELİMLER / Muhammet Ferhat YEŞİL 4

ÇAĞDAŞ SÖMÜRGEÇİLİK, MODERN KÖLELİK / Firdevs BULUT 10

İSA YILMAZ İLE "SERMAYE VE AHLAK ÜZERİNE" SÖYLEŞİ / Ozan DİLEK 14

'EKONOMİK GÜVENLİK' PARADİGMASI:

KÖKLERDEN GELECEĞE / Emre SAYGIN 22

İSLAM'DA SOSYAL YARDIMLAŞMA / Meryem Sena ÖZTÜRK 27

ZEKATIN TOPLUM HAYATINDAKİ ROLÜ: Prof. Dr. Recep ŞENTÜRK

Röportaj: Merve Mahitapoğlu 29

İKTİDAR ARACI OLARAK BORÇ / Muhammed Salih DEMİRTAŞ 32

BÜYÜK SERMAYE SAHİPLERİ DÜNYANIN EFENDİLERİ / İbrahim Enes BULUT 36

KISA SEÇİM NOTLARI / Düccane DEMİRTAŞ 40

MISIR'DA HÜRRİYET MÜCADELESİ / Vahap YAMAN 42

İSLAM'A KAVUŞMA – 19 / Toleuzhan GALİYEVA 44

LİSAN MES'ELESİ / Mehmet Ali ÖZDEMİR 48

SIZAN AMERİKAN DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI BİLGİ NOTU, TRUMP YÖNETİMİNE

"İSLAMİ REFORMASYON" İÇİN BASTIRMASINI TAVSİYE EDİYOR

Mehdi HASAN - Ryan GRİM

Çeviri: Zahide Tuba KOR / Alıntı Site: Türk Dış Politikası ve Ortadoğu Günlüğü 50

İNSANİ GELİŞME VE GELİŞEMEYEN TOPLUMLAR / Zülfiye Zeynep BAKIR 54

İSTANBUL SULARINDA BİR SEVDA DALGASI / Mahinur ÖZDEMİR 58

GELECEĞE DİSTOPİK BİR BAKIŞ: SIFIR TEORİSİ / Talha ULUKIR 60

GİDELİM BÂRİ ŞEHRİNDEN – 1 / Yunus BAŞAR 62

3. GELENEKSEL ŞEHZADEBAŞI CAMİİ İFTARI / Genç ÖNCÜLER 64

'EKONOMİK GÜVENLİK' PARADİGMASI: KÖKLERDEN GELECEĞE

Emre SAYGIN

Türkiye Cumhuriyeti tarihi bir dönemden geçmekte ve genciyle yaşlısıyla kadınıyla erkeğiyle herkes bu atmosferi iliklerine kadar solumaktadır. Bir yandan yakın dönemde Arap Dünyası'nda baş gösteren ve sosyo-politik etkileri halen devam eden *isyan sürecinin* ortaya çıkardığı sonuçlarla mücadele edilirken, diğer taraftan da oldukça mühim bir siyasal ve sosyo-ekonomik dönüşüm olgusu yönetilmeye çalışılmaktadır. Bu sürecin toplumsal, psikolojik, iktisadi ve sair çok yönlü etkileri bütün gerçekliği ile hayatımıza yansımakta ve zihni gündemimize ağırlığını koymaktadır. Bu kısa yazının amacı, içinden geçmekte olduğumuz kritik dönüşüm sürecinin kodlarını, gününbirlik *spekülatif hareketlerden* ziyade daha geniş bir perspektifte ele alarak deşifre etmek ve elde edilen bulgulardan hareketle geleceğe dair birtakım çıkarımlarda bulunmaktır.

KÖKLER

Kökenleri daha eskilere de uzanmakla birlikte neredeyse bin yıllık bir periyotta Anadolu'da kök salan Türk devletleri, *i'lâ-yi kelimetullah* yolunda *adaleti* tesis etmek amacıyla oldukça çetin mücadeleler içerisinde bulunmuşlardır. Bu dönemde *İslam Medeniyeti*'nin taşıyıcı

kolonlarından birisi haline gelen *Osmanlı İmparatorluğu*, bir yandan kadim medeniyet değerlerini günün koşullarına uygun olarak yeniden üretirken, diğer yandan da bu medeniyet birikimini özellikle yeni fetihler yoluyla farklı toplumlara aktarmıştır. Bu şekilde hem söylem hem de eylem düzeyinde etki gücünü arttırmış ve deyim yerindeyse *oyunun kurallarını belirleme* hususunda muvaffak olmuştur.

Ne zaman ki devleti idare edenler nezdinde *kadim değerler* önemini yitirmeye başlamış ve bu durum ulema ve toplum tarafından da kanıksanır hale gelmiş, işte o vakit *medeniyet paradigması* daralmaya, içeride ve dışarıdaki *meşruiyet zemini* kaybolmaya yüz tutmuştur. Öyle ki yukarıdan aşağıda (yönetim kademesinden aile ve bireylere) kadar toplumsal yaşamın her katmanında *kural* ve *prensiplerin* (töre, yasa, değer vb.) önemini yitirmesi nedeniyle sistemik ve birikimli olarak süre gelen bir sosyal düzen yerine *kişisel inisiyatif* ve *gününbirlik uygulamaların* ağır bastığı keyfi bir *düzensizlik* halinin yerleşik hale gelmesi bu durumun en somut çıktısı olarak tezahür etmiştir.

Esasen her zaman ve zeminde geçerliliği bulunan medeniyet birikimimizin, biraz evvel zikredildiği üzere devlet ve toplumdan kaynaklanan

keyfi/dışlayıcı nedenlerle çağın koşullarına uygun olarak yeniden üretilmemesi yani duraklaması ile günümüzde hâkim paradigmayı temsil eden *Batı Medeniyeti*'nin özellikle felsefi/düşünsel planda küllerinden doğmaya başlaması aynı dönemlere denk gelmektedir. Diğer bir deyişle *İslam Dünyası*'nın ilahi buyruktan beslenen medeniyet birikimi karşısında uzun asırlar maddi ve manevi olarak geri planda kalan Avrupa toplumları, Osmanlı İmparatorluğu'nun duraklama ve gerileme süreci ile birlikte *seküler* ve *pozitivist* zeminde genişleyen bir hareket alanı elde etmişlerdir. Sınırları içinde devlet şiddeti yoluyla halklarını hıza getiren Batılı yönetimler, sınırları dışında da *kolonileştirme* metoduyla şarktan garba oldukça geniş bir coğrafyada *sömürgecilik* faaliyetlerini kurumsallaştırmışlardır.

Birkaç yüzyıl içerisinde kurdukları sömürge düzeni aracılığıyla zenginleşen Avrupa devletleri, kendi içlerindeki siyasi sorunları çözüme kavuşturamadıklarından, imparatorluklar devrinin tamamen sona erdiği 20'nci yüzyılın ilk yarısında iki büyük dünya savaşının vuku bulmasına sebebiyet vermişlerdir. Ancak *2'nci Dünya Savaşı* sonrasında Avrupa devletlerinin ekonomik ve siyasi birlik yolunda çatışmasızlık adımları atmasıyla birlikte dinginleşen uluslararası ortam, *Soğuk Savaş* sürecinin gergin psikolojik ortamının 80'li yılların sonuna doğru gevşemesiyle birlikte modern Batı değerlerinin dayattığı *ekonomik küreselleşme*, *liberal siyaset* ve *tüketim kültürünün* sürükleyici etkisine hapsolmuştur. Bu dönemde Osmanlı İmparatorluğunun bakiyesi olarak *Anadolu* coğrafyasına çekilmiş bulunan Türk Milleti de, nihayetinde başarıya ulaşan *Milli Mücadele* sonrasında yeni bir ulus devlet olarak *Türkiye Cumhuriyeti*'ni teşekkül ettirmiş ve kuruluşundan günümüze neredeyse tamamen Batı değerlerine eklenme çabasında bir ülke görünümüne bürünmüştür.

YAKIN GEÇMİŞ

Köklerinden koparak hâkim paradigmayı temsil eden Batı medeniyetine eklenmeye çalışan

Türkiye Cumhuriyeti, yaklaşık bir asırı bulan tarihi boyunca *tepeden inme*ci dönüşüm politikasının sancılarını derinden hissetmiştir. Bazen bireysel düzeyde vuku bulan aile-içi ya da aileler arası *şiddet*, bazen toplumsal hayata yansıyan etnik veya dini temelli *çatışmalar*, bazen ise askeri *darbe* ve/veya *müdahale*ler gibi makro ölçekte cereyan eden gelişmeler yakın dönemin vazgeçilmez gündemini oluşturmuştur. Toplumsal psikolojiyi altüst eden bütün bu hadiseler, bir yönüyle de başta *devlet aygıtı* olmak üzere şahsî ve/veya kurumsal düzeydeki iç ve/veya dış *ekonomik aktörler* nezdinde bir kısım olumsuz tavırların/alışkanlıkların gelişmesine sebep olmuştur.

Her daim hararetili bir görünüm arz eden yakın dönem Türk siyasi hayatının en önemli etkileri kuşkusuz devletin *iktisat politikaları* ve ekonomik faaliyetleri üzerinde görülmüştür. İster liberal ister devletçi politikalar ister planlı isterse plansız dönemler olsun yönetimde kalabilmek adına bila istisna yürürlüğe koyulan genişletici para ve maliye politikası uygulamaları hükümetlerin genel *popülist* karakteristiğini oluşturmuş ve ekonomiyi yüksek *bütçe açığı* ve yüksek *enflasyon* gibi iki önemli problemle baş başa bırakmıştır. Bu iki parametrenin en net yansıması ise faiz oranlarının yükselmesi, yatırımların azalması ve zaten düşük düzeyde bulunan üretim faaliyetinin aynı zamanda da verimsizliğe hapsolması şeklinde ortaya çıkmıştır. Birbirini besleyen bütün bu *yapısal sorunlar* bütünü bir yandan yerli firmaların zayıf kalmaları ve uluslararası arenada rekabet edemeleri sonucunu doğururken diğer yandan da ülke ekonomisinin dış ekonomik şoklara karşı direncini olabildiğince düşürmüştür.

80'li yıllarda varlığı hissedilen ve 90'lı yıllarla birlikte hız kazanmaya başlayan küreselleşme olgusunun *yıpratıcı* doğası, Türk ekonomisinin yapısal problemlerini daha da derinleştirmiştir. Şöyle ki mal, para ve sermaye hareketleri çok yönlü olarak hareket kabiliyeti kazanması ile birlikte *uluslararası iktisadi ilişkilerin* hacmi hızlı bir artış trendine girmiştir. Bu ortam bazı yanlarıyla önemli iş fırsatları barındırmakta iken öte yandan

da *krizlerin yayılma/bulaşma niteliği* kazanması ile birlikte özellikle yapısal problemleri bulunan ekonomiler için ani ve beklenmedik şokların gelişebilmesi riskini ortaya çıkarmıştır. Türkiye Cumhuriyeti, küreselleşme gibi oldukça ciddi etkiler doğurma potansiyeline sahip olan ekonomipolitik bir paradigma dönüşümü sürecine yakın dönem siyasal tarihinin en çalkantılı yılları olan 90'larda yakalanmış ve bu dönem 2000-2001 yıllarında yaşanan ekonomik kriz ile yıkıcı etkilerini en sert şekilde göstermiştir.

Yakın dönem Türk iktisadi tarihinin en derin krizi olarak nitelendirilebilecek olan 2001 krizi yapısal ekonomik kırılmalıklara kadar ülkedeki *politik yozlaşmanın* da izlerini taşımaktadır. Bu dönemde ekonomik yapının temellerini teşkil eden reel sektör ve finansal sistem adeta felç olmuş; kamu kesimi dengesi ile dış denge (ödemeler dengesi) sürdürülemez şekilde açık vermiştir. Kuşkusuz bu istikrarsızlık ortamının en ağır faktörü her zaman olduğu gibi nihai olarak vatandaşlara kesilmiş, *toplumsal refah* ciddi düzeyde gerilemiştir. Haliyle ekonomik krizin siyasal sorumluları ilk genel seçimlerde siyaset arenasından silinmiş ve 2002 yılının Kasım ayında, günümüze değin sürecek olan *Ak Parti* hükümetleri süreci başlamıştır.

BUGÜN

90'lı yılların koalisyonlar döneminden sonra milletin büyük teveccühü ile iktidarı kendisine teslim ettiği *Ak Parti* hükümetleri döneminde Türkiye Cumhuriyeti siyasal, toplumsal ve ekonomik anlamda entegre ve hızlı bir rehabilitasyon ve restorasyon döneminde girmiştir. Bir yandan anayasa ve kanunlarda zaruri bazı değişikliklere gidilmek suretiyle ifade ve örgütlenme hürriyetleri genişletilerek toplumsal tansiyon düşürülmüş, diğer yandan kamu kesimi mali dengesi sağlanarak yüksek enflasyon ve faiz oranları dizginlenmiş, ayrıca bankacılık sektörü denetleme ve gözetleme mekanizmaları kuvvetlendirilmek suretiyle finansal sistem sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulmuştur.

Yaklaşık beş yıl boyunca kararlı şekilde sürdürülen bu *reform süreci* ile birlikte dikkat çekici ekonomik büyüme oranları yakalanmış ve artan toplumsal refah seviyesi ile birlikte 2000-2001 döneminde kopan *devlet-vatandaş bağı* tekrar onarılmış; hükümeti, firmaları ve vatandaşıyla her bir aktör Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceğine daha da *umutla* bakmaya başlamıştır. Bu *özgüvenin* sağladığı itici etki ile *ulaşım, iletişim, savunma sanayi, enerji* gibi alanlarda *makro projelerin* önü açılmış; ayrıca Türkiye, komşu coğrafyasındaki gelişmeler karşısında kabuğuna çekilerek kendi sınırlarını muhafaza etmek şeklindeki *pasif dış politikasını* terk ederek, olaylara doğrudan söylem ve eylem düzeyinde müdahil olan *etkili bir aktör* olma konumuna da erişmiştir.

Bu gelişmeler neticesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin değişen devlet politikaları karşısında *bölgesel etki alanını* ve *rekabet gücünü* kaybeden iç ve dış aktörlerin *sistemik saldırıları* gün yüzüne çıkmıştır. 2007 yılında askeri muhtıra ile başlayan, bölücü terör tehdidi, 17/25 Aralık yargı darbesi girişimi, bombalı eylemler ve gezi parkı işgali ile devam eden, 2016 yılındaki yoğun *finansal spekülasyonun* hemen ertesinde fiili askeri darbe kalkışması ile sonuç alınmaya çalışılan bütün olaylar silsilesi, devlet-millet bütünleşmesini tesis etmiş olan Türkiye Cumhuriyeti'nin ferasetli vatandaşları ve ayakları yere sağlam basan yöneticileri sayesinde hedefine ulaşmadan bertaraf edilmiştir. Tecrübe edilen bu zor süreç, Türkiye'nin *uluslararası pozisyonunu tahkim etmesine* vesile olmuş ve adeta kriz fırsata çevrilerek gerek devlet içine sızmış bulunan resmi üniformalı hainler, gerekse toplumsal yaşamı manipüle eden her kesimden sivil şer odakları olabildiğince etkisiz hale getirilmiştir.

2007-2016 döneminde vuku bulan hain girişimleri sonuçsuz bırakan Türkiye Cumhuriyeti bir yandan da, Batı'nın uzunca bir süredir devam eden ve bitmek tükenmek bilmeyen *çifte standardlı tavrına* muhatap olmaktadır. Kredi derecelendirme kuruluşlarının maksatlı not düşürme politikaları, uluslararası kuruluşların sivil ve politik

haklara, ekonomik özgürlüklere, hukuk güvenliği ve suistimal/yolsuzluk düzeylerine ilişkin yayımladıkları çeşitli endekslerde Türkiye'yi düşük skorlara mahkûm kılmaları, özellikle dış yatırımcılar nezdinde ülkenin imajını sarsma ve güven düzeyini azaltmak maksadını gütmektedir. Dış kaynaklı bu sistematik girişimler, kendi içinde belirli bir dinamizm yakalamış ve kısmen denge bulmuş olan Türkiye ekonomisi üzerinde, henüz itidalli bir noktaya erişememiş yapısal dış denge sorunu dolayısıyla ciddi baskı oluşmasına neden olmaktadır.

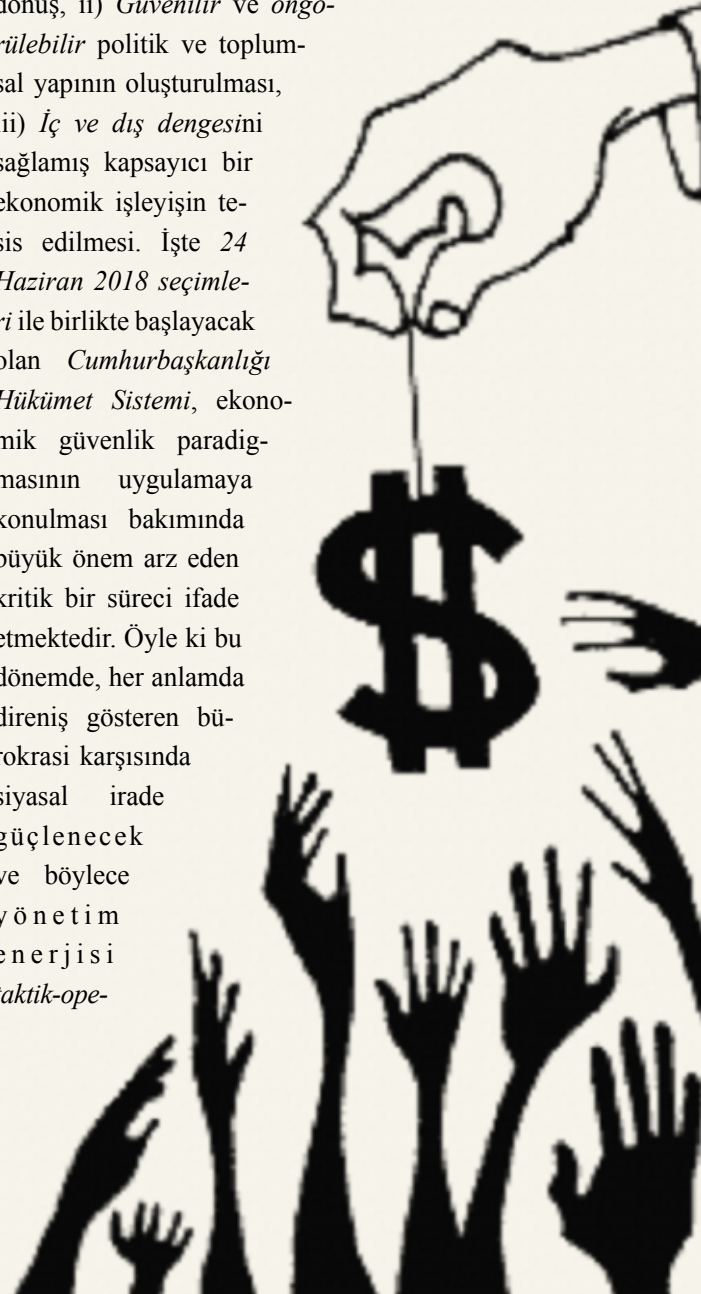
Dış dengenin enerji ithalatından kaynaklı olarak ciddi şekilde açık vermesi en büyük stratejik risk unsuru olarak görülmektedir. Bu durum, finansal sistemin istenilen düzeyde *enstrüman (araç) derinliğine* ve *işlem hacmi genişliğine* ulaşamamış olması sebebiyle küresel düzeyde etkiler ortaya çıkaran dış şokların etkileri doğrudan ve derinden hissedilmektedir. Daha somut olarak ifade edecek olursak, son dönemde Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) *tahvil faizlerinin yükselmesi* ve Çin-ABD arasında *ticaret savaşlarının başlaması* ile birlikte oluşan *küresel risk ortamı*, gelişmekte olan ülke piyasalarındaki fonların daha güvenli limanlar olduğu değerlendirilen gelişmiş ülkelere çekilmesine, yani Türkiye ve benzeri kırılgan ekonomilerden *sıcak para çıkışı* yaşanmasına neden olmaktadır. Fon çıkışını asgari düzeyde tutmak isteyen Merkez Bankası kaçınılmaz olarak faiz oranlarını arttırmakta, bu ise iç piyasada yatırım, üretim ve tüketim aktörlerinin *finansman maliyetlerini* yükseltmektedir.

Politik bir tercih olarak faiz oranlarını sabit tutmak ve böylece ekonomik büyüme ve refah artışını sürdürmek yönünde tahakkuk eden irade ise daha evvel zikredilen stratejik risklerin yanında, Türkiye'nin bölgesel etki gücünü kırmak isteyen dış aktörlerin döviz kurları üzerinden yürüttükleri *spekülatif ekonomik saldırılara*, istemeden de olsa alan açmaktadır. Reel piyasalardan ve Türkiye'nin cari ekonomik durumundan bağımsız olarak hızlı bir şekilde yükselen döviz kurlarından kaynaklanan maliyet artışları ile birlikte fiyat

istikrarı sürdürülebilir kılınmamaktadır. Dolayısıyla, mevcut koşullar altında *piyasanın dikte ettiği* koşullara uzun süre direnmek mümkün görünmemektedir.

YARIN

Küresel sistemin dayattığı *piyasa gerçekliği* karşısında tutunabilmek üç sacayağı üzerinde yükselen *ekonomik güvenlik paradigmasını* hayata geçirebilmekle mümkündür. Bunlar; i) Medeniyet birikimimizden beslenen *zihni ve kültürel değerlere dönüş*, ii) *Güvenilir ve öngörülebilir* politik ve toplumsal yapının oluşturulması, iii) *İç ve dış dengesini* sağlamış kapsayıcı bir ekonomik işleyişin tesis edilmesi. İşte *24 Haziran 2018 seçimleri* ile birlikte başlayacak olan *Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi*, ekonomik güvenlik paradigmasının uygulamaya konulması bakımında büyük önem arz eden kritik bir süreci ifade etmektedir. Öyle ki bu dönemde, her anlamda direniş gösteren bürokrasi karşısında siyasal irade güçlenecek ve böylece *yönetim enerjisi taktik-ope-*

rasyonel anlaşmazlıklardan ziyade stratejik konulara daha fazla yönelebilecektir.

Bu bağlamda öncelikli olarak uzun vadeli etkiler doğurma potansiyeli barındıran *kültür ve maarif politikalarına* odaklanılarak, her geçen gün insanların yaşam biçimlerine hâkim olan salt *tüketim-odaklı hayat biçiminin kanaat ve paylaşımı* esas alan itidalli bir anlayışa dönüştürülmesine matuf hamlelere girişilmesi önem taşımaktadır. Bu noktada en önemli rol kuşkusuz eğitim ve öğretim sistemine düşmektedir. Maarifin talebeler üzerindeki *yönlendirici ve inşa edici* kapasitesinin artırılması, gelecek nesillerin *bilinç düzeyini* yükseltmek ve *medeniyet tasavvurunu* güçlendirmek suretiyle etkili bir beşeri kaynağının oluşturulmasına ön ayak olacaktır.

Ekonomik güvenlik paradigmasının ikinci sacayağı *sosyo-politik ortamın güven ve öngörülebilirlik düzeyini* arttırmaktan geçmektedir. Bunu gerçekleştirmenin yolu *katılımcılık ve hukuk güvenliği* kavramlarının hayata geçirilmesinden geçmektedir. Katılımcılık, kadim değerlerimizden birisi olan *şûra/ danışma ya da daha geniş anlamda iletişim eyleminin* siyasal alanda hâkim kültür halini alması ve *uzlaşmacı/yapıcı siyaset dilinin* geliştirilmesi olarak anlaşılabilir. Bu olgunun yerleşik bir hal alabilmesi ise birey-devlet ve birey-birey ilişkilerini öngörülebilir bir zeminde sürdürülebilir kılacak olan, yani güven verecek olan bir hukuk sisteminin var olduğu algısının vatandaşlar ile iç ve dış ekonomik aktörler nezdinde tereddüde mahal kalmayacak şekilde makes bulması sayesinde gerçekleşebilecektir.

“*Ekonomik güvenlik paradigmasının ikinci sacayağı sosyo-politik ortamın güven ve öngörülebilirlik düzeyini arttırmaktan geçmektedir. Bunu gerçekleştirmenin yolu katılımcılık ve hukuk güvenliği kavramlarının hayata geçirilmesinden geçmektedir. Katılımcılık, kadim değerlerimizden birisi olan şûra/ danışma ya da daha geniş anlamda iletişim eyleminin siyasal alanda hâkim kültür halini alması ve uzlaşmacı/yapıcı siyaset dilinin geliştirilmesi olarak anlaşılabilir.*”

Nihayet gelecek tahayyülü geniş ve bilinçli bireylerden müteşekkil bulunan, politik sistemi itibarıyla katılımcılığı sağlayan ve toplumsal güven düzeyi ve öngörülebilirliği yüksek olan bir ülkede yeterli *fiziki altyapının* inşası, *inovatif sektörlerin teşviki, finansmana erişimin* basitleştirilmesi, *vergi yapısının* etkinliği, *iş kurma-girişim prosedürlerinin* hızlandırılması gibi ekonomik düzenlemelerin kalite düzeyini yükseltmek suretiyle *tasarruf-yatırım dengesinin* sağlam bir zemine oturtulması mümkün olabilecektir. Öte yandan iç dengesini sağlamış bir ekonominin elde edeceği *küresel rekabet gücü performansı* ile birlikte stratejik milli doğal kaynaklarını katma değeri yüksek şekilde ekonomik faaliyete kanalize etmek hususunda daha başarılı olabileceği ve böylece (genel olarak) dış ticaret dengesini akamete uğratan *enerji ithalatının* kontrol altına alınması marifetiyle dış ekonomik dengenin de kritik bir risk unsuru olmaktan çıkacağı değerlendirilmektedir.

Bu kısa yazıda, on yıldan bu yana sistematik olarak süregelen ve yeni Türkiye'nin inşası yolunda önemli bir kilometre taşı

olan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş sürecinde dozu iyice yükselen spekülasyon tehditleri salt ekonomik sebepler etrafında değil, fakat zaman ve mekân olarak daha geniş bir perspektifte ele alınmıştır. Cari olayların modern Türkiye'nin Batı'ya eklemlenme sürecinde gün ve gün oluşan yapısal ve stratejik problemlerinin ortaya çıkardığı risk ortamının bir neticesi olduğu tespit edilmiş ve bir bütün olarak siyasal, toplumsal ve ekonomik kurumların kalite düzeyinin artırılmasının gerekliliğine vurgu yapılmıştır.